**§ 30**
**Linkki tulevaisuuteen 2040 – Jyväskylän seudun joukkoliikenteen kehittämisohjelma**

JyväskyläDno-2026-3885

Valmistelija / lisätiedot:

Ari Tuovinen, joukkoliikenneinsinööri, ari.tuovinen@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Linkki tulevaisuuteen 2040 raportti

**Lähtökohta**

Joukkoliikennematkustuksen suosio jatkaa Jyväskylän seudulla kasvamistaan. Vuonna 2025 matkoja kertyi jo yli 9,5 miljoonaa, mikä on kaikkien aikojen ennätys. Joukkoliikenteen suosion taustalla on joukkoliikenteen määrätietoinen kehittäminen. Vuonna 2019 laadittiin Linkki tulevaisuuteen 2030 -ohjelma, jonka monimuotoisilla toimenpiteillä joukkoliikenteen palveluita on parannettu ja matkustajamäärää kasvatettu.

Jyväskylän seudun tieliikenteen toimivaltainen viranomaisalue laajentui vuoden 2024 alussa. Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen lisäksi toimivalta-alueeseen liittyivät Hankasalmi, Petäjävesi, Toivakka ja Äänekoski.

Uuden Linkki tulevaisuuteen 2040 -joukkoliikenteen kehittämisohjelman laatiminen aloitettiin joulukuussa 2025 ja se valmistui syyskuussa 2026.

Ohjelman tavoitteena on lisätä joukkoliikenteen suosiota seudullisesti koko toimivalta-alueella.

**Linkki tulevaisuuteen 2040 -ohjelman vuorovaikutus**

Linkki tulevaisuuteen 2040 -ohjelmaa on laadittu yhdessä asiantuntijoiden, seudun kuntien päättäjien ja alueen asukkaiden kanssa. Työn aikana haastateltiin kaikkien Linkki-kuntien johtoa ja liikenteenharjoittajaa, toteutettiin kaksi laajaa päättäjäseminaaria, asukaskysely sekä kysely nuorisovaltuutetuille.

Lisäksi projektia esiteltiin Jyväskylän vammaisneuvostolle ja ikääntyneiden neuvostolle syyskuussa 2026. Heidän kokouksissaan nousi esille seuraavat asiat;

- Molemmat neuvostot pitivät joukkoliikenteen kehittämistä tärkeänä
- Esteettömyys ja saavutettavuus joukkoliikenteessä tulee huomioida (kalusto, pysäkit, BRT-linjat, pysäkkien kunnossapito ja valaistus)
- Asiakasviestinnässä huomioitava näkö- ja kuulorajoitteisten informaatiopalvelut (näytöt, kuulutukset)
- Liityntäpysäköinnin lisääminen ja matkaketjujen mahdollistaminen.

Yhdessä on pyritty hakemaan joukkoliikenneratkaisuja, joilla voidaan sujuvoittaa Jyväskylän seudun asukkaiden arkea, kun halutaan toteuttaa entistäkin houkuttelevampaa, elinvoimaisempaa ja kilpailukykyisempää Jyväskylän seutua.

**Linkki tulevaisuuteen 2040 -ohjelman tavoitteet**

Tavoitteena on kaksinkertaistaa joukkoliikenteen matkamäärät vuoteen 2040 mennessä. Tämä tarkoittaa 20 miljoonaa joukkoliikennematkaa vuonna 2040. Tavoitteen saavuttamiseksi joukkoliikenteen matkamäärien tulee kasvaa keskimäärin 5,4 prosenttia vuodessa seuraavien 15 vuoden aikana. Nyt kasvua on ollut keskimäärin 4,7 prosenttia vuodessa. Nykykehityksellä matkamäärä vuonna 2040 olisi noin 18 miljoonaa matkaa.

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuudeksi arvioidaan vuoden 2025 matkamäärillä noin 6,2 prosenttia. Jos matkamäärä kaksinkertaistetaan, joukkoliikenteen kulkutapaosuus olisi yli 12 prosenttia eli noin joka kahdeksas seudun kaikista matkoista tehtäisiin bussilla tai raideliikenteellä. Tavoitteena on vähentää henkilöautomatkoja ja kasvattaa kestävien kulkutapojen (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) yhteenlaskettua osuutta.

**Helppoa ja ympäristöystävällistä liikkumista houkuttelevalla kaupunkiseudulla**

Linkki tulevaisuuteen 2040 -ohjelman laadullisia tavoitteita on asetettu joukkoliikenteen helppokäyttöisyydelle ja laadukkaalle palvelulle. Tavoitteena on, että joukkoliikenteellä edistetään seudun kuntien saavutettavuutta ja elinvoimaa sekä elinympäristön viihtyisyyttä. Tarkemmin tavoitteet ovat seuraavat:

**1. Helppous**

- Linkki-liikenne on osa sujuvaa arkea yhä useammalle seudun asukkaalle.
- Reitit ja aikataulut ovat selkeitä ja maksaminen helppoa. Liikennetarjontaa on riittävästi. Palvelu on laadukasta.
- Aikatauluvapaan matkustamisen alue kattaa kaupunkiseudun keskeiset osat.
- Käytetyimpien pysäkkien varustelu sekä ylläpito on korkeatasoista.

**2. Saavutettavuus**

- Jyväskylän keskustan, muiden kuntakeskusten ja merkittävien työpaikka-alueiden saavuttaminen Linkillä on nopeaa ja sujuvaa.
- Linkki-liikenne ja muut kestävät kulkutavat yhdessä digitaalisten palveluiden kanssa muodostavat saumattomia matkaketjuja.

**3. Kaupunkiseudun elinvoima**

- Linkillä on rooli kaupunkiseudun kehityksen veturina. Joukkoliikenne nähdään kilpailukykyinvestointina ja seudun menestystekijänä.
- Linkki-liikenne lisää kaupunkiseudun elinvoimaa lisäämällä alueiden houkuttelevuutta ja parantamalla kaupunkirakennetta.
- Palvelutasoa parannetaan ja matkustusta lisätään niin, että kuntien subventio per joukkoliikennematka ei kasva.

**4. Viihtyisä liikkumisympäristö**

- Linkki-liikenteeseen tukeutuen toteutetaan jatkossakin laadukasta kaupunkiympäristöä.
- Hidastetaan henkilöautoilun kasvua houkuttelemalla henkilöautoilijoita käyttämään Linkkiä.
- Linkki-liikenne on ympäristöystävällistä.

**Toimenpiteet**

Matkamäärän kasvattaminen edellyttää isoja ja pieniä toimenpiteitä. Joukkoliikennettä kehitetään kokonaisuutena ja pitkäjänteisesti. Lähivuosina tärkeimmät toimenpiteet liittyvät linjaston selkeyttämiseen ja tasataksaan sekä Linkkikeskuksen kehittämiseen. Bussiliikennettä kehittämällä valmistaudutaan tulevaisuuden BRT- ja lähijunaliikenneratkaisuihin.

Tärkeimpinä joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteinä on tunnistettu tarve selvittää seuraavia asioita tarkemmin:

1. Bussilinjaston selkeyttäminen ja tarjonnan lisääminen (selvitykset v. 2027–2031)
2. Tasataksa (selvitys v. 2027)
3. Linkkikeskuksen kapasiteetin kasvattaminen (selvitys v. 2028)
4. Joukkoliikenteen nopeuttaminen ja luotettavuuden parantaminen (selvitys v. 2027–2028)
5. Pysäkkien kehittäminen (selvitys v. 2028)
6. Matkaketjujen kehittäminen (selvitykset v. 2027–2028)

Matkamäärien kasvaessa tarvitaan tehokkaampia ja entistä houkuttelevampia joukkoliikennevälineitä. Vilkkaimman kaupunkiliikenteen yhteysvälin kehittämistä BRT-linjaksi tulee selvittää. BRT:n toteutuessa Jyväskylässä toimisi "kumipyöräratikka". Niin ikään mahdollisuuksia toteuttaa Äänekoski–Jyväskylä–Muurame -välille lähijunaliikennettä vuoden 2040 jälkeen selvitetään.

7. BRT-linjan kehittäminen (selvitykset 2029–2030)
8. Varautuminen lähijunaliikenteeseen (selvitykset 2027–2028).

Kaikki selvitykset on aikataulutettu MAL-sopimuskausittain. Mahdollisesta toteutuksesta päätetään selvitysten tulosten valmistuttua.

Linkki-joukkoliikenteen houkuttelevuuden kehittäminen on jatkuvaa toimintaa. Seuraaviin asioihin panostetaan osana jatkuvaa kehittämistä:

- Tarjonnan jatkuva kehittäminen sopimusrajojen puitteissa
- Yritysyhteistyö
- Asiakaslähtöinen suunnittelu ja markkinointi
- Asenteisiin ja arvoihin vaikuttaminen
- Kuljettajien palvelun kehittäminen.

**Vaikutukset**

Linkki 2040 -ohjelman hyväksyminen tarkoittaa sitä, että aloitetaan ehdotettujen strategisten toimenpiteiden tarkempi selvittäminen. Jatkosuunnittelussa selvitetään vaihtoehtoiset toteuttamistavat sekä tarkennetaan kustannusten ja vaikutusten arviointia. Tarkemmat päätökset toteutuksesta tehdään näiden selvitysten perusteella.

Esitettyjen toimenpiteiden vaikutuksia matkamäärien saavuttamiseen on Linkki 2040 -ohjelmassa alustavasti tarkasteltu joustolaskelmin ja asiantuntija-arvioin. Mahdollisia mallitarkasteluja ja kohdennetumpaa vuorovaikutusta toteutetaan tarkemman suunnittelun ja toteutukseen liittyvän päätöksenteon valmistelun yhteydessä.

Matkamäärien kasvutavoitteesta noin 2/3 arvioidaan saavutettavan joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteillä. Tärkein toimenpide matkamäärien kasvattamisessa on vuorotarjonnan lisääminen. Tarjonnan lisääminen yli puolella kasvattaa matkamääriä arviolta 30 prosenttia. Maankäyttö on tärkeässä roolissa: yhteensä noin neljännes kasvusta syntyy väestömäärän kasvusta ja maankäytön kehittämisestä. Matkamäärätavoitteen saavuttaminen voi edellyttää myös (valtakunnallisia) henkilöautoiluun kohdistuvia toimenpiteitä.

Liikennetarjonnan lisääminen kasvattaa liikennöintikustannuksia. Toisaalta matkamäärän kasvu lisää lipputuloja. On varauduttava valtionavustuksen pienenemiseen toimivalta-aluemuutoksen alussa saadun valtion erityisrahoituksen mahdollisesti poistuessa. Tavoitteena on tehostaa liikennettä niin, että kuntien subventio-osuus ja subventiokustannus per matka eivät (nykyarvossa) kasva.

**Linkki-liikenteen merkitys Jyväskylän kaupunkiseudulle**

Linkki-liikenteen merkitys Jyväskylän seudun asukkaiden arjen sujuvoittajana ja mahdollistajana on suuri. Ennen muuta toimiva joukkoliikenne on kaupunkiseudun vetovoima- ja kilpailukykytekijä. Hyvin toimiva Linkki-liikenne vaikuttaa kaupunkiseudun talouteen, ympäristöön, asumiseen ja arjen sujuvuuteen.

Hyvä joukkoliikennetarjonta mahdollistaa seudun talouskasvun ja kertoo kehittyvästä, edistyksellisestä ja ympäristöystävällisestä kunnasta. Toimiva joukkoliikenne sujuvoittaa arkea ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

**Ehdotus**
Esittelijä: Kari Ström, palvelupäällikkö

Jyväskylän seudun joukkoliikennelautakunta hyväksyy seudullisen joukkoliikenteen Linkki tulevaisuuteen 2040 kehittämisohjelman ja esittää Jyväskylän ja Äänekosken kaupungeille sekä Hankasalmen, Laukaan, Muuramen, Petäjäveden ja Toivakan kunnille ohjelman hyväksymistä.

**Kokouskäsittely**
Keskustelun aikana Luka Lindqvist ehdotti seuraavaa:

1) Ehdotan, että

s. 32 otsikko "2. Tasataksa" alla oleva ensimmäinen kappale korvataan uudella versiolla.

vanha versio

"Selvitetään maksuvyöhykkeistä luopumista ja siirtymistä tasataksaan. Hinta asetetaan niin, että lipun keskimääräinen hinta pysyy suunnilleen nykyisellä tasolla. Laaditaan tarkemmat laskelmat hinnoittelun tueksi, ja tehdään tarvittavat muutokset lippu- ja maksujärjestelmään. Arvioidaan muutoksen vaikutukset markkinaehtoiseen

liikenteeseen. Selvitetään kuntien välistä kustannusten jakoa ja arvioidaan alustavasti vaikutukset kuntakohtaisiin kustannuksiin. Myöhemmin, kun on kokemusta ja seurantatietoa uudesta hinnoittelusta, voi olla tarpeen tarkistaa kuntien välistä kustannusten jakoa."

Uusi korvaava versio

"Selvitetään maksuvyöhykkeistä luopumista ja siirtymistä tasataksaan. Hinta asetetaan niin, että lipun keskimääräinen hinta pysyy suunnilleen nykyisellä tasolla. Laaditaan tarkemmat laskelmat hinnoittelun tueksi ja tehdään tarvittavat muutokset lippu- ja maksujärjestelmään. Arvioidaan muutoksen vaikutukset markkinaehtoiseen liikenteeseen. Selvitetään kuntien välistä kustannusten jakoa ja arvioidaan kuntakohtaisesti muutoksen vaikutukset ainakin matkustajamääriin, lipputuloihin, liikennöintikustannuksiin, kuntien maksuosuuksiin ja subventioon sekä näiden arvioitua kehitystä kohti vuotta 2040. Vaikutusarvion valmistuttua sopijakunnille varataan mahdollisuus lausua muutoksesta ennen joukkoliikennelautakunnan päätöstä mahdollisesta tasataksaan siirtymisestä. Myöhemmin, kun uudesta hinnoittelusta on saatu kokemusta ja seurantatietoa, arvioidaan tarve tarkistaa kuntien välistä kustannusten jakoa."

2) Ehdotan, että

sivulle 34 "Jatkuva kehittäminen" lisätään loppuun seuraava kappale.

"Kuntien ja kaupunkien oma kehitystyö:

Kuntien ja kaupunkien omaa kehittämistä matkustajien ja matkamäärien lisäämiseen tarvitaan myös".

3) Ehdotan, että

korvataan s. 36 "Aikataulutus MAL-sopimuskausittain" oleva virke taulukon kohdassa 2028

"Tasataksa ja kuukausiveloitteinen kausikortti käyttöön".

seuraavasti:

"Tasataksa aikaisintaan käyttöön, mikäli tasataksapäätös myönteinen. Otetaan käyttöön kuukausiveloitteinen kausikortti".

Koska muutosehdotusta ei kannatettu, puheenjohtaja totesi sen raukeavan.

**Päätös**
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päivi Puura poistui paikalta kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 14.10.2026 Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla.

**Muutoksenhakuviranomainen**

Otteen oikeaksi todistaa Pauliina Hakanen.

Muutoksenhakuviranomainen Jyväskylän seudun joukkoliikennelautakunta.

Jyväskylä

**Tiedoksianto asianosaiselle**
sähköpostitse

**Oikaisuvaatimus**

§30

**Oikaisuvaatimusohje**

Oikaisuvaatimusohje, kunnallisasiat

Päätökseen voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä
- kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

**Oikaisuvaatimuksen maksu**

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

**Oikaisuvaatimusaika**

Oikaisuvaatimus on jätettävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Jyväskylän kaupungin verkkosivuille.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

**Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet**

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava;

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; ja
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on **liitettävä** asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, asuinkunta ja postiosoite sekä puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

**Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle**

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava Jyväskylän kaupungin kirjaamoon ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Sähköisen viestin (sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla. Jyväskylän kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

**Oikaisuvaatimusviranomainen**

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti päätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijapäätöksen osalta toimielimelle, jonka alaisuudessa viranhaltija toimii.

Jyväskylän kaupunki
PL 193
Vapaudenkatu 32 (käyntiosoite)
40101 Jyväskylä
kirjaamo@jyvaskyla.fi
Puhelin: 014 569 0888
Aukioloaika: klo 8.00–15.00

Päätös on lainvoimainen oikaisuvaatimusajan jälkeen, ellei siihen ole haettu muutosta eikä sitä ole otettu ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.